

La Fundació Joan Maragall proposa "diàleg, cristianisme, cultura" per afrontar la crisi

Dm, 20/10/2020 per Catalunya Religió

(Fundació Joan Maragall) “Creiem que el missatge és simple i val la pena: el diàleg, com a imperatiu; la cultura, com a goig; el cristianisme, com a oferiment. Però abans de dir, ens agrada escoltar, meditar, pensar”. Amb aquestes paraules, el president de la Fundació Joan Maragall (FJM), **David Jou**, ha resumit la proposta de l’entitat per afrontar els temps actuals condicionats per la pandèmia. Les ha pronunciat durant l’acte d’inauguració del curs 2020-2021 de la FJM, que ha tingut lloc a l’Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona, en presència del bisbe auxiliar de Barcelona **Sergi Gordo**.

“La FJM intenta, en la mesura de les seves possibilitats, escoltar els problemes i donar raó crítica i realista de les esperances; per tant, volem reflexionar sobre el que ens està passant, des de l’humanisme cristià en diàleg amb les vicissituds, problemes i esperances del món contemporani”, ha dit Jou.

“Aprofundirem sobre tres grans aspectes: el significat i les circumstàncies -mèdiques, legals, socials- de la mort i sobre com la seva consideració il·lumina alguns aspectes del sentit de la vida; les fronteres obertes de la religiositat, des de les inquietuds individuals de l’espiritualitat fins a la solidaritat i la celebració comunitària; la relació entre els humans i una naturalesa que ens desborda amb el virus o que descordem amb la tecnologia, des de les greus incerteses ecològiques fins a les possibilitats prometedores i inquietats de la intel·ligència artificial”.

El president de la FJM ha avançat, entre d’altres activitats del nou curs, que el seminari de realitat econòmica i desenvolupament humà integral col·laborarà en la iniciativa *L’economia de Francesc*, un fòrum coordinat per Bernat Sellarès entorn del tema de l’economia de la solidaritat; el seminari de ciència i fe reflexionarà sobre els aspectes científics del virus i dels tractaments; i el **seminari de patrimoni sacre** podrà dedicar una part de la seva atenció a les expressions

artístiques que han sortit en els darrers temps en aquest àmbit. També ha anunciat dos actes en record d'Ernesto Cardenal i de Pere Casaldàliga, en la seva teoria, la seva vida i la seva poesia.

Lliçó inaugural a càrrec de teòleg txec Tomas Halik

La lliçó inaugural del curs, amb el títol 'Llegint els signes dels temps', ha anat a càrrec del teòleg txec **Tomas Halik**, capellà catòlic, sociòleg de la religió i activista polític. Halik és un dels teòlegs i intel·lectuals actuals internacionalment més reconeguts d'Europa. Per les seves contribucions al diàleg interreligiós i amb els allunyats de qualsevol religió, i per la defensa dels drets humans i de la llibertat religiosa ha rebut un nombre considerable de premis i reconeixements, entre els quals els premis Cardenal König (Austria, 2003), Romano Guardini (Alemanya, 2010), Fundació Templeton (Estats Units, 2014), i és doctor Honoris Causa de la Universitat d'Oxford. Va actuar com a conseller extern del president Vaclav Havel i va ser nomenat per Joan Pau II conseller del Pontifici Consell per al Diàleg amb els no creients (1992).

Les fonts de la teologia de Tomas Halik són: la teologia apofàtica, el misticisme i la teologia i filosofia del diàleg –considera que un dels problemes actuals d'occident és la crisi del llenguatge del religiós, la ignorància de la profunditat emocional i intel·lectual de molts conceptes religiosos, i l'ús impropri de llenguatge quasi-religiós en política-.

Halik, per les circumstàncies de la pandèmia, no ha pogut ser present a l'acte i ha fet arribar un vídeo amb la seva ponència. Del seu discurs destaquen tres idees, que Jou ha analitzat en acabar. En primer lloc, l'expressió de frustració, cansament, impotència, desengany, por; en definitiva: crisi. “La crisi obliga a fer-se preguntes, a buscar camins: les seguretats vacil·len, la confusió i l'opacitat nequiten. La proposta de Halik és disposició a confiar, a donar una altra oportunitat al cristianisme, a insistir més en la idea positiva de “moment axial” –caracteritzat per globalització i la fusió i connexió de cultures- que en els aspectes negatius de la idea de crisi”.

En segon lloc, Halik reflexiona sobre com s'ha de manifestar aquesta confiança. “Una manera íntima pot ser abandonament en mans de Déu, sobrietat i capteniment en la conducta pròpia, i ajut als necessitats propers –ha explicat el president de la FJM-. Col·lectivament, però, cal oferir camins; reflexionar sobre l'experiència històrica d'Europa, imaginar una nova teologia de la història contemporània”. En aquesta perspectiva, Halik es refereix a la “tarda de la fe”. Diu: “La maduresa i la vellesa tenen un propòsit diferent i més important que el “matí de la vida”. És el moment d'un viatge espiritual, la baixada a les profunditats, el moment adequat per al desenvolupament de la vida espiritual. Bona part de les angoixes i problemes mentals de les persones durant la segona meitat de la seva vida són perquè les seves vides no tenen una dimensió espiritual i religiosa –en el sentit més ampli de la paraula-. La tasca de la tarda de la vida és assolir la maduresa; és un camí cap a la saviesa vespertina”.

I, en tercer lloc, Tomas Halik fa una proposta concreta, modesta, realista però també ambiciosa sobre com dur a terme aquest procés: “Precisament ara hi ha una necessitat urgent que les comunitats cristianes es transformin en “escoles”, d'acord amb l'ideal original de les universitats medievals, inspirades al seu torn per la cultura monàstica de la pregària combinada amb l'estudi. Les universitats

van sorgir com a comunitats de professors i alumnes, comunitats de vida, pregària i ensenyament. El seu principi era lliurar als altres només el que hem meditat. De la mateixa manera, a les comunitats eclesiàstiques actuals la teologia s'hauria de tornar a combinar amb l'espiritualitat, l'estudi teològic i la predicació, amb el cultiu de la vida espiritual". "Halik ens parla de comunitat, d'espiritualitat, d'estudi, de conreu de la vida espiritual. La Fundació Joan Maragall es troba còmoda en aquesta proposta", ha conclòs el Dr. David Jou.

Ajut a la formació per a Josepmaria Bigatà

A la part final de l'acte s'ha donat a conèixer l'Ajut a la formació -de 6000 €- que concedeix la Fundació Joan Maragall per promoure vocacions de persones joves que vulguin treballar en el camp del diàleg entre la fe i qualsevol dels àmbits de la cultura, i que ha estat per a **Josepmaria Bigatà Barrachina**. El treball porta per títol 'La participació dels moviments apostòlics en la formació de les perifèries urbanes de l'àrea antifranquista. El cas de Terrassa (1939-1968)', i serà dirigit pel **Martí Marín Corbera** (UAB), mentre que el seguiment per part de la FJM va a càrrec del **Jaume Dantí Riu**.

L'estudi versa sobre la participació dels moviments apostòlics en la construcció dels barris perifèrics i els seus moviments veïnals, des dels anys 50 fins a la dècada dels 80. Defensa que les assemblees de la JOC, l'HOAC i l'ACO, i les comunitats parroquials obreres, nodreixen a la construcció d'una ciutadania democràtica -i antifranquista- d'accions, iniciatives i valors que permeten imaginar i practicar una societat alternativa a la del model econòmic "desarrollista", primer, i neoliberal, ja més tard. També, els militants cristians són clau per fer cristal·litzar al moviment obrer amb el moviment urbà, de lluita per a la ciutat; en aquest sentit, a Josepmaria Bigatà l'interessa "com l'Evangeli, per a tots ells, era font de compromís, i brollador d'uns valors humanistes universalitzables al comú de veïns, més enllà de la creença i dels compromisos de cadascú". Pretén demostrar, per extensió, que "hi ha valors en la nostra societat que permeten resistir antropològicament a accions deshumanitzadores del mercat que els devem a ells; i, en el sí de l'Església, el seu testimoni mostra llums per a viure la fe en el context cultural de postmodernitat i secularització", afegeix.

Intervenció del bisbe auxiliar de Barcelona Sergi Gordo

Les paraules del bisbe auxiliar de Barcelona Sergi Gordo han tancat l'acte. Gordo ha fet referència a la crisi que viu el cristianisme a la qual ha fet esment el Halik i ha dit que "tota crisi és un moment oportú, que per als cristians europeus ha de ser una crida a desenvolupar un pensament crític i un impuls de renovació; en uns moments de cansament i de frustració, cal donar una nova oportunitat al cristianisme". Gordo ha afirmat que comparteix "la conclusió de la diagnosi esperançada del professor Halik: el cristianisme pot desenvolupar el seu potencial terapèutic al servei del món durant els propers anys".

I ha acabat la seva intervenció fent una petició al Patronat de la FJM: "Digueu-nos què hem de fer per donar una nova oportunitat al cristianisme, a fi que aquest pugui incidir en la cultura o en les cultures predominants entre nosaltres. Aporteu-nos un suplement de reflexió plena de saviesa sobre les prioritats d'aquesta hora. Ajudeu-nos a activar la funció terapèutica de la fe, a trobar el que els místics ens poden dir avui davant la indiferència religiosa d'Europa i davant dels transhumanismes del paradigma tecnocràtic". Finalment, el bisbe Sergi Gordo ha

recordat unes paraules del **Papa Francesc**, en les quals convida a deixar-se portar per l'Esperit: "Ell sap bé el que fa falta en cada època i en cada moment", ha dit.